Boerderijnummer 5.3.130
Erfnaam erve Hendertink-de Koopman
Oudste vermelding 1435
Huidig adres Rijssenseweg 40

Historie boerderij

Boerderij de Koopman in 1952

De boerderij Hendertink, in de oudste registers ook Henrickinck genoemd en tegenwoordig bekend als de Koopman, behoort tot de oudste en vroeger grootste boerderijen van Elsen. In de middeleeuwen stond het bekend als een zogenaamd "bodegoed". De bewoners van een bodegoed waren in hun omgeving belast met de inning van de belastingen in natura. Ook moesten ze op andere gebieden steeds paraat staan om hun heer bij te staan. In een register van 1601 staat achter deze boerderijnaam vermeld: "*is een bodeguet, stehet den heren bi dage ende nachte t'dienste*". Daar stond dan wel tegenover dat ze zelf geen of een stuk minder belasting betaalden.
De boerderij is eeuwenlang een grote boerenbedoening geweest met regelmatig dubbele bewoning.

De **tienden** uit deze boerderij waren, minimaal vanaf 1488, beleend door de familie van Voorst die later woonde op de Grimberg bij Rijssen:
De tienden van Henrickingk gelegen onder den gerigte to Ryssen und burschappe Elsen beleend door:
1488. Deryck van Vorst.
18-8-1505. Johan van Voerst, gelijk het zijn (voor)vader Derick van Voerst heren Roderixzone bij boedelscheiding was toebedeeld.
1-6-1545. Peter van Voirst.
23-5-1561. Herman van Voirst zoals zijn vader Peter van Voirst beleend was.
2-1-1596. Herman van Voerst zu Berse en zijn vrouw juffer Anna Schaeps vertegenwoordigd door Anthonies de Reiger, krijgen toestemming het leen te bezwaren met een jaarlijkse rente van 60 goudguldens ten gunste van Johan Jelissen en zijn vrouw Anna Wolters.
12-10-1619. De erfgenamen van wijlen Herman van Voorst krijgen uitstel van belening.
3-10-1622. Anthonis van Dornick, als voogd en hulder van zijn vrouw juffer Anna van Voorst, zoals Herman van Voorst in 1561 beleend was.
12-03-1625. RAG 481 Archief van Rhemen nr 853.
Voorwaarden waarop Anthonys van Dornick en Anna van Voorst, echtelieden, hunne tienden over de erven 't Raede, Hayckinck, Assinck, Ribbertinck, Hendertinck, Hegeman en Lentferinck, gelegen te Elsen (Markelo) voor 6 achtereenvolgende jaren verpacht hebben aan Egbert Hermelinck, Jan Stockers en Arendt Nottinck. Getekend door partijen.
12-7-1629. De gezusters Steven, Adriana, Anna en Maria van Voorst toe Beerse, onder hulderschap van Hidde van Voorst, na de dood van hun vorige hulder en echtgenoot van Anna, Anthonis van Dornick.
28-7-1629. De juffers Steven, Adriana, Anna en Maria van Voorst toe Beerse wordt toegestaan over het leengoed te beschikken.
1-5-1648. Peter van Voorst toe Beerse, juffer Adriana van Voorst toe Beerse en Maria van Voorst toe Beerse, abdis van Ter Hunnepe, allen vertegenwoordigd door jonker Henrick Schaep ten Damme.
3-8-1648. Peter, Adriana en Maria van Voorst, vertegenwoordigd door Allardt Hellendoern, rentmeester van Ter Hunnepe, krijgen goedkeuring van hun testament.
25-5-1649. Juffer Maria van Voorst, abdis van Ter Hunnepe, vertegenwoordigd door Allardt Hellendoern die tevens haar hulder is, na de dood van haar broer en zuster Peter en Adriana van Voorst toe Beerse.
30-1-1650. Maria van Voorst, abdis van het Stift Ter Hunnepe, schenkt de tienden aan de drie kinderen van wijlen jonker van Voorst tot Grimbergen met name Peter, Reinier en Odilia Anna van Voorst, onder voorbehoud van het levenslang vruchtgebruik voor haarzelf.

1-2-1650. Ernst van Ittersum toe den Oosterhoff, kolonel, als voogd over de kinderen van wijlen jonker Hermen van Voorst toe Grimberge met name Peter, Reinier en Odilia Anna van Voorst, na opdracht door Maria van Voorst.
1650 Februari 1. (Actum op den huijse Almelo den 1 Febr.) RAG. 481 Archief van Rhemen nr 117.
Beleening van de 3 kinderen van Herman van Voerst te Grimberge, met namen Peter, Reiner en Odilia Anna van Voerst, met de tienden te Eisen, gaande uit de erven Handertinck, Ribberdinck, Assinck, Lentgerinck, Roede, Hoijckinck en ter Heege, bij schenking van Maria van Voorst, Abdis te ter Hunnepe.
Hierbij de akte van schenking en eenige op die zaak betrekking hebbende stukken, alsmede de akte van schenking dd. 23 November 1649, waarbij Maria van Voorst het huis te Beerse en de Elsenertiend, leenroerig aan Almelo, aan haren neef Henrick ten Dam schenkt.
9-9-1680. Juffer Odilia Anna van Voorst, onder hulderschap van Gerhard van Pomerede, met haar voogd Peter Janse Backer, zoals het leen haar bij boedelscheiding van 17-2-1659 toebedeeld was.
1680 September 9. (Actum in de leencamer tot Almelo den 9den 7bris.) RAG 481 Archief van Rhemen nr 118.
Beleening van Odilia Anna van Voorst van den Grimbergh met de tienden te Elsen, gaande uit de goederen Hendertinck, Ribberdinck, Assinck en anderen onder Rijssen, leenroerig aan Almelo.
Van het zegel van den leenheer Adolph Henrick van Rechteren, heer van Almelo enz. beroofd.
15-6-1690. Juffer Odilia van Voorst en Peter van Voorst tot de Grimberg en zijn vrouw Euphemia Alegunda van Broeckhuysen bekennen de weduwe van burgemeester Henrick Raterinck te Goor en haar schoonzoon pastoor Rotger Kuyper, beiden f 500,- schuldig te zijn tot zekerheid waarvan zij hypotheek verlenen op de tienden uit Ribberink en Rotman.
13-5-1692. Juffer Odilia Anna van Voorst van Grimberg, onder hulderschap van Andreas Nilant, met de ledige hand, na de dood van procureur de Promerede.
1692 Mei 13. (Actum in de leencamer des huijses en heerlickheijt Almelo den 13 Meij, ho ca 2da. post meridiem) RAG. 481 Archief van Rhemen nr 119.
Beleening met de ledige hand van Odilia Anna van Voorst van den Grimbergh met de tienden te Elsen, gaande uit de erven Hindertinck, Ribberdinck, Assinck, Lentgerinck, Roede, Haickinck en ten Hege, leenroerig aan Almelo. Tevens krijgt zij octrooi tot het testeeren over die tienden.
Van het zegel van den leenheer Adolph Henr. van Rechteren, Vrijheer tot Almelo enz. beroofd.
2-8-1699. Ozeas Meilinck, predikant te Goor, als voogd over de vier dochters van het huis Grimberg, onder hulderschap en vertegenwoordigd door Casimir Wilhelm Hunevelt, predikant te Almelo; tevens vestigt hij hypotheek op de tienden tot zekerheid van een geldlening van f 1000,- verstrekt door Stephen van Rhemen toe Rhemenshuysen.
22-5-1710. Agnes Odilia Johanna, Adelgonda Helena, Elisabeth Mechtelt en Henrietta Anna van Voorst, dochters van de Grimberg, onder hulderschap van hun broer Wilhelm Reiner van Voorst; tevens krijgen zij toestemming op de tienden uit Hindertinck en Lentgerinck hypotheek te verlenen aan Jan ten Send, tot zekerheid van een geldlening van f 1000,-.
18-9-1716. Freulin Agnes Odilia Johanna van Voorst geeft haar aandeel in de Elsener tienden, dat zij heeft geerfd van haar moeder, in pand aan Aleyda Bruins, vrouw van dr. Brucherus, tot zekerheid van een geldlening van f 500,-.
11-12-1738. Frueles Adelgonda Helena en Elisabeth Mechtelt van Voorst, dochters van de Grimberg, onder hulderschap van hun broer Wilhelm Reiner van Voorst toe de Grimberg, met de ledige hand.
21-7-1761. Elisabeth Mechtelt baronesse van Voorst, dochter van de Grimberg, onder hulderschap van Joan van Hattum, advocaat te Zwolle, na de dood van haar zuster Adelgonda Helena van Voorst, na afdracht wegens het leenverzuim.
5-12-1771. E.M. baronesse van Voorst, dochter van de Grimberg, onder hulderschap van Frederik Bolk, na de dood van haar hulder de advocaat Johan van Hattum, met de ledige hand.

1475. Schattingsregister. Hinreking een bodeguet, 2 s.
1601/1602. Verpondingsregister. 8½ mudde landes.
1675. Vuurstedenregister. 1 vuurstede.

Belening boerderij:
De boerderij zelf was, volgens een notitie uit 1435, leenhorig aan het Sint Lebuïnus Kapittel te Deventer.
Dat erve ende guet to Henrickinck, gelegen in den kerspel van Rijsen, in der buerscap toe Elsen, dat een volsculdig erve ende guet is des proefstes; leenhorig aan het St. Lebuinus Kapittel te Deventer.
1435 op den kermissdach to Deventer. Lubbrecht Henricking, dochter van Lambert ten Poel, met haar zoon Johan begeven zich in de echt als een aanwissel voor Alijt, dochter van Johan Henricking en haar zoon Johan, die uit de echt ontslagen worden.
1435 op den kermissdach to Deventer. Fenne, dochter van Lubbert ten Borchhues, begeeft zich in de echt, nadat zij gevrijd was van de horigheid aan de proost van St. Pieter te Utrecht, "ende Fenne lovede an meister Johan

vicarius truwe ende holt den profste van Deventer te wesen", als een aanwissel voor Diric, zoon van Johan Henrickinck, die uit de echt ontslagen wordt.
31-8-1447. Egbert Henrickinck, gelijk zijn broer Johan Henrickinck is uitgegaan.
17-9-1484. Johan Henrickynck met de ledige hand.
18-10-1485. Wolbert Henrykynck verkrijgt consent om zijn vrouw Wyse met de lijftucht van het 9e deel van het erve te begiftigen, "na hoevesrecht der proefstijen".
18-10-1485. Andrees, zoon van Wolbert to Henrykynck begeeft zich in de echt.
5-8-1497. Andrees Henrick, na de dood van Wolbert Henrickynck.
12-5-1512. Egbert Henrickinck, na de dood van zijn vader Andrees.
14-6-1560. Andreas Henrekinck.
25-9-1571. Dries Henrekinck met de ledige hand.
18-9-1609. Egbert Henrikinck, nadat hij zich in de horigheid van de proosdij had begeven.
31-12-1634. Dries Henrickinck, na de dood van zijn vader Egbert Henrickinck; mede begeven zich in de horigheid van de proosdij zijn vrouw Fenne Egbertz, dochter van Egbert Wassinck en hun oudste zoon Tonnis Henrickinck.
25-5-1639. Henrickien Janssen, dochter van Jan ten Elsshuis te Wyrden, gehuwd met Dries Henrekinck, begeeft zich in de echt van de proosdij.
6-5-1665. Dr. Joan Strockel, secretaris, als volmacht van Dries Hendertinck en Henricksken, zijn vrouw, en van Thonnis Hendertinck en zijn vrouw Elsken, vestigen ten behoeve van Luycken ten Senden en zijn vrouw Dercksken, beide te Elssen, een rente van 20 caroliguldens, te lossen met 400 caroliguldens.
6-5-1665. Dr. Joan Strockel, als volmacht, vestigt ten behoeve van Roelof ten Senden en zijn vrouw Hadewich een jaarlijkse rente van 27 caroliguldens, te lossen met 550 caroliguldens.
25-10-1682. Tonnis Henrekinck.
25-10-1682. Tonnis Henrekinck, als horige hulder ten behoeve van Anthonis van Haersolte tot Elssen, na opdracht door dezelfde Tonnis Henrekinck en zijn vrouw Elsken Warners.
14-11-1721. Lucas Henrix, roedendrager, als horige hulder op verzoek van dr. Nicolaes van Boecholt, als volmacht van Anthoni Swier van Haersolte, heer tot Bredenhorst en Swaluwenbergh.
14-3-1732. Esken Kist, hofgenoot, ten behoeve van Swier van Haersolte tot Elssen, na de dood van Lucas Visser.
13-4-1733. Hendrik ten Harmsen begeeft zich in de echt.
12-3-1734. Henrik ten Harmssen, als horige hulder ten verzoeke van de procurator Josias Sluysken, als volmacht van Conradina Willemina van Dedem, weduwe van Haersolte, vrouwe van Elsen, Staveren en Swaluwenburg, moeder-voogdes van haar minderjarige zoon Conraad Willem van Haersolte.
17-10-1759. Andries Pieterman, hofhorige, als hulder ten behoeve van Arent van Raesfelt, heer van Elsen, drost te Haxbergen.
31-5-1765. Andries Pieterman, als horige hulder ten behoeve van Gerrit Jan Reef, na opdracht door Arent van Raesfelt, heer tot Elsen, drost van Haxbergen.
31-5-1765. Gerrit Jan Reef vestigt ten behoeve van Johan Weert, burgemeester te Deventer, een hypotheek van 2900 caroliguldens à 3½ % 's jaars.

In 1765 koopt de dan nog ongehuwde Gerrit Jan Reef van de Heer van Elsen voor f 3900,- het erve Hendertink met 2 stukken groenland te weten het eerste liggende in het Broek en eertijds gebruikt geweest sijnde door het erve Tedenbrink of Teemker en laastelijk verhuirt geweest aan den schipper Krommendam en het tweede stuk gelegen tussen den Schoolmeestersgaarden en de Rijt of zoogenaamde Grefte.
Circa 1792 gaat Gerrit Jan met zijn familie dan de boerderij werkelijk bewonen.
In 1797 koopt Janna Keyzer, de wed. van Gerrit Jan Reef, van de oud-burgemeester Putman een gedeelte van het hofhorige erve Hendertink voor f 1000,-.
Zij leent daarom f 1600,- van den joode Salomon Abraham te Almelo met als onderpand: het hofhorige erve en goed Hendertink lheenhorig aan de Lebuani kerk te Deventer, het Wegstukke groot 6 schepel, den Draaytuiten voor het huis dwars over den weg aan 't Eschhekke groot 5 schepel, 3 dagwerk groengrond, de Weide genaamd, aan den gaarden bij 't huis en een mudde lands aan Oink weg teindens het land van de Schoolmeester.

Het erve en goed Heverdink of Henrickinck in den gerigte van Rijssen, buurschap Elssen gelegen, bestaande in huys en schuur offte getimmer, met desselfs aankleef en dependentie, regt ende geregtigheden, den aanliggenden gaarden met 't annexe hooyland en weydegrond, de Hof genaamd, alsmede het zogenaamde Slag, dat ten deele met telgen bezet staat, en voorts 8 mudden bouwland, op den Elssener Esch gelegen, regt tegenover 't Huys, ten wederzijden van den opgaanden weg, 't eerst genaamd de Kamp, aan de zuydzijde van de weg liggende, vervolgens de Bree, aan de noordzijde met nog een stukjen lands, 't Holtbusche genaamd, alsook een hoek groengrond voor op den Esch, zijnde tezamen onbezwaard, dan met herenschattinge en een uytgang van 10 schepel roggen 's jaarlyx op Martini aan deze praebsdie.

9-11-1765. Beleend door Gerrit Jan Reef, nadat de lenen geconsolideerd waren, onder hulderschap van Andries Pieterman, hofgenoot.
23-11-1765. Gerrit Jan Reef vestigt ten behoeve van Johan Weerts, burgemeester te Deventer, een hypotheek van f 2000,- à 3,45 % 's jaars.
5-5-1769. Mr. J.C. Lemker, als rentmeester van de proosdij van Lebuinus te Deventer, verkrijgt consent om te procederen.
14-4-1772. Andries Pieterman, als hulder van de thans meerderjarige Gerrit Jan Reef.
14-4-1772. Gerrit Jan Reeff, mede als volmacht van zijn vrouw Janna Keyzers, vestigt ten behoeve van Evert Herman Putman, advocaat en lid van de gezworen gemeente te Deventer en zijn vrouw Catharina Margaretha van Laer, een hypotheek van f 1000,- à 4% 's jaars.
3-12-1772. Gerrit Jan Reeff en zijn vrouw Janna Keysers met hun hulder Andries Pieterman, vestigen ten behoeve van Hendrik Fredrik Bouwer, burgemeester te Deventer en zijn vrouw Hermanna van Suchtelen, een hypotheek van f 1000,- caroligulden à 4% 's jaars.
3-5-1773. Gerrit Jan Reeff met zijn hulder vestigt ten behoeve van E.H. Putman, contrarolleur en lid van de gezworen gemeente te Deventer en zijn vrouw Catharina Margaretha van Laar, een hypotheek van f 800,- à 4% 's jaars.
12-5-1775. Burgemeester Hendrik Fredrik Bouwer verkrijgt consent om te procederen.
10-1-1782. De secretaris H. Borgerink, als gesubstitueerde van J.C. Lemker, rentmeester van de proosdijgoederen, verkrijgt consent om te procederen.
7-11-1786. De procureur B.J. Knaape, als volmacht van Gerrit Jan Reeff mede voor zijn vrouw Janna Keysers, verkrijgt approbatie van het transport aan de advocaat Everhard Herman Putman en zijn vrouw Catharina Margaretha van Laer.
3-1-1797. Hendrik Beernink, hofhorige, als volmacht van de oud-burgemeester E.H. Putman.
3-1-1797. Hendrik Beernink, als horige hulder ten behoeve van Janna Keyser, weduwe van Gerrit Jan Reef, na opdracht door Hendrik Beernink als volmacht van E.H. Putman en zijn vrouw C.M. van Laer.
17-1-1797. Janna Keyser, weduwe van Gerrit Jan Reef, geassisteerd met haar hulder, vestigt ten behoeve van de jood Salomon Abraham te Almelo een hypotheek van f 1600,- caroliguldens à 4% 's jaars.

Belening van enkele gronden:
Vijff stucken landes, namentlicke: dye Oynckbreede, dat halleff mudde lant voir Oynck ende halleff muddes lant bij Wyssynck, eyn halleff muddes lant in den Dyependael ende eyn stucke landes geheiten dye Breede.
9-6-1498. Andreas Henrickynck verkrijgt consent om ten behoeve van Henrick Oynck het goed te bezwaren voor 48 goudguldens.
19-11-1513. Egbert Henrickinck, zoon van wijlen Andrees Henrickinck verkrijgt toestemming het goed nog 6 jaar lang te bezwaren.
18-2-1514. Johan Henrickinck verkrijgt approbatie van de vestiging van een jaarlijks rente van 3 mud rogge ten behoeve van Henrick Elkinck of Bertolt Schomaker.
1-6-1521. Egbert Henrickinck verkrijgt consent om het goed nogmaals 6 jaar lang te bezwaren ten behoeve van Bertolt Schoenmaker met 3 mud rogge 's jaars.
9-4-1523. Beleend door Egbert Henrickinck met de ledige hand.
18-5-1527. Egbert Henrickinck verkrijgt nog 6 jaar uitstel om het goed te lossen.
29-3-1528. Egbert Henrickinck verkrijgt consent om ten behoeve van heer Johan van Durtman, tijdelijke bezitter van de vicarie van Sunte Marien Magdalenen in de Sunte Lebuynskercke, een jaarlijkse rente van 2 mud rogge.

Vanaf 1680 was de familie van Haersolte van de havezate Elsen, eigenaar van het Hendertink. Hoewel het rond 1682, in het kader van de belastingheffingen, nog als “pauper” werd aangemerkt, behoorde het enkele jaren later qua omvang weer tot de groteren van de Elsener boerderijen.
In 1752 werd het met twee stukken “*groenland*” door de toenmalige eigenaar, Arent van Raesfelt, Heer van Elsen, voor 3900 gulden verkocht aan de toen nog ongehuwde Gerrit Jan Reef, die daartoe een flinke hypotheek opnam bij een Deventer burgemeester. Aanvankelijk verhuurde hij de boerderij maar later, rond 1792, toen de bewoners naar het nieuwe Hendertink (5.3.350) verhuisden, betrok hij deze zelf. Het werd echter een aflopende zaak. In 1800 bestond de veestapel uit nog slechts 2 koeien. Was Reef al in 1795 overleden, toen ook z’n vrouw in 1810 overleed werd de boerderij verkocht aan de toenmalige hypotheekgever de Joodse koopman Mozes Salomonson in Almelo. De boerderij kreeg hierna allengs de naam de Koopman.
Omstreeks 1841 kocht de nieuwe bewoner Gerrit Hendrik

26-06-1910
Vrijdagavond, ongeveer 7 uur, werd de boerenwoning van Jan Huiskes, op “de Koopman” in de buurtschap Elsen door het hemelvuur getroffen. Deze woning is met bijna den geheelen inboedel en voortvaring, waaronder een paard, een kalf en een aantal kippen, geheel verbrand. Ook de bijenstal met 4 opzetters is in vlammen opgegaan. Het huis was verzekerd bij Jong & Co. voor f 2.000, de inboedel enz. bij de Zwolsche verzekering-maatschappij voor f 3.000.-

Huiskes de boerderij met bijna 8 ha grond. Gezien de huurwaarde van 21 gulden was het een groot gebouw, stammend uit de tijd dat het nog een groot bedrijf was. Toch werd het in 1845 volledig herbouwd; sluitstenen bij de niendeure: anno 1845. Bij de verdeling der gezamenlijke markegronden in 1854 kreeg Huiskes 20 ha toegewezen. Met nog wat kleine aankopen werd daardoor de bedrijfsomvang ruim 29 ha.
In 1898 kregen de ongehuwde broer en zus, Jan en Jenneken Huiskes, dit op naam. Zij verkochten in 1912 ongeveer de helft van de grond, voor bijna 12 ha bestaand uit heidegrond. In 1927 kreeg Gerrit Hendrik het restant van 14 ha op naam, terwijl hij in 1937 van zijn moeder de boerderij Vinkert (Herike 3.2.160) met 14 ha toegewezen kreeg. In 1967 werd de boerderij Vinkert verkocht, zodat in 1968 de omvang van de Koopman bijna 27 ha bedroeg. Naderhand is het grondbezit nog verder toegenomen.
Door blikseminslag is de Koopman twee keer, in 1910 en 1952, volledig afgebrand.
Vele jaren werden op deze boerderij als nevenactiviteit diverse zuivelproducten als kaas, karnemelk, yoghurt e.d. geproduceerd. Enkele jaren terug is men hier echter mee gestopt.
In 2000 werd naast de boerderij door zoon Gerjan een nieuw woonhuis gesticht.

19-8-1952
Boerderij in Elsen ging in vlammen op.
Zondagmiddag, omstreeks half vier ontlastte zich boven de buurtschap Elsen een onweersbui. Eerst sloeg de bliksem in een boom en daarna in de boerderij van de heer G.H. Hoevink "De Koopman". Omdat de zolders volgepakt waren met hooi en rogge, stond in een oogwenk alles in lichte laaie. Een toevallig passerend persoon uit Enschede zag de bliksem inslaan en bood onmiddellijk hulp. Ook de buurtbewoners hielpen flink mee om nog te redden, wat er te redden was. De brandweer was onmiddellijk ter plaatse, maar kon tegen de vuurzee niet veel uitrichten. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor. De inboedel en klein landbouwgereedschap werd gedeeltelijk een prooi der vlammen. Een voer haver werd, brandend en al, naar buiten getrokken, omgewipt en de luchtbandenwagen was gered.
Schuur en bakhuis bleven gespaard. Er is geen vee verbrand, maar het paard heeft men met grote moeite uit de stal moeten halen. Het blussingswerk duurde tot plm. 9 uur in de avond. Naar wij vernamen, was alles te laag verzekerd, zodat de schade maar voor een gedeelte gedekt wordt.

Bewoners:

► De oudst bekende bewoner op Hendertink was de horige Johan Henricking. Het Hendertink was leenhorig aan het Sint Lebuïnus Kapittel te Deventer. Van Johan zijn 2 kinderen bekend: Alijt en Diric. Volgens een notitie van 1435 "*op den kermissdach to Deventer*" werden toen Alijt met haar zoon Johan uit de horigheid ("echt") ontslagen en "ingewisseld" voor Lubbrecht Henricking, dochter van Lambert ten Poel (waarschijnlijk van Pool uit Herike) met haar zoon Johan.
Tegelijkertijd werd ook Diric uit de horigheid ontslagen. In zijn plaats trad Fenne, dochter van Lubbert ten Borchhues, toe tot de "echt" van de proosdij van Deventer.

Het naast de Koopman gebouwde nieuwe woonhuis

► Uit de beleningsregisters is een redelijk beeld te krijgen van de oudste bewoning. Zo worden genoemd: Egbert Henrickinck (1447) en zoon Wolbert Henryckynck (ca. 1430-ca.1495) met zijn vrouw Wyse, hun zoon Andries Henrickinck (ca. 1460-ca. 1510), vervolgens zijn zoon Egbert Henrickinck (ca. 1488-ca. 1558), zijn zoon Andreas/Dries Henrikinck (ca. 1528-ca. 1606) en zijn zoon Egbert Henrikinck (ca. 1565-ca. 1632).

► De zoon van de in 1609 genoemde Egbert Henrikinck, Dries Henrickinck/Hendertinck († voor 1682), trouwde ca. 1625 met Fenne Egberts Wassinck (†1638) van Wassink (5.3.230) en hertrouwde ca. 1639 met Henrickien Janssen Eshuys/ten Elsshuis uit Enter. Er werden 5 kinderen (4 en 1) uit deze huwelijken geboren:
Tonis (*ca. 1626) die de opvolger werd, Egbert (*ca 1632) die in 1664 trouwde met de weduwe Fenneken Mensinck op Heijink in Kerspel Goor, Jenken (*ca. 1628) die in 1648 trouwde met Gerijt Blomert (5.3.150) en in 1659 met Jan Oems (5.3.300); zij bleef naast haar broer Tonis op de boerderij wonen, Harmen (ca. 1636-1716) die in 1661 trouwde met Jenneken Bartelsen Schroers op Bartels in Markelo (Dorpsgeschiedenis 1.0.520) en Wibbeken (*1643) die in 1671 trouwde met Berent Willemsen Pongers op Pongers (Marckelo 1.2.080).

► Tonis Hendertinck (*ca 1626) trouwde in 1648 met Elske Warners Rottinck uit Delden. Ze kregen 3 kinderen: Jan (*1649), Altien (*1655) en Warner (*1657) de opvolger.

De eveneens op het erf wonende zuster van Tonis, Jenken, kreeg bij haar huwelijken met Gerijt Blomert (†ca. 1658) en Jan Oems 4 (2+2) kinderen, alle aangeduid met de naam Hendertink:
Jan (*1649), Geseken (*1652) die in 1674 trouwde met de weduwnaar Lubbert Gerijsen Ribbers op den Berg op Bergman (5.3.390), Egbert(ien) Henderdink (*1660) die in 1681 trouwde met Jan NN en aanvankelijk op de boerderij bleef en Elske (*1661).

► De op het erf wonende Egber(tien) Henderdink (*1660) en echtgenoot Jan NN kregen hier 2 kinderen: Jenneken (*1682) en de jong overleden Henrick (*1684). Omstreeks 1685 vertrok de familie naar Bergman (5.3.390).

Opvolger Warner Hendertinck (1657-ca. 1725) trouwde omstreeks 1684 met ene Jenneken. Zij kregen 8 kinderen:
Gerrit (*1685) die de opvolger werd, Dries (*1686), Marija (*1687) die omstreeks 1705 trouwde met Roelof Witmoes of Baen; zij woonden eerst in op Hendertink, maar vertrokken naar Rijssen waarop broer Gerrit de opvolger werd, Elsien (*1690) die jong overleed, weer Elsien (*1691), Lisebeth (1694-ca. 1731) die in 1724 trouwde met de weduwnaar Lucas Baen in Rijssen, Gerrit (*1697) en Stijntje (*1702) die in 1730 trouwde met Hendrik Laers (5.3.039).

► De aanvankelijk nog op Hendertink verblijvende Marija Hendertink (*1687) en Roelof Witmoes of Baen kregen hier 3 kinderen: Tonis (*1705), de jong overleden Joanna (*1709) en Janna (*1710) Hendertink. Na hun vertrek naar Rijssen werd aldaar in 1719 nog Jan Baen geboren.

De opvolger en Marija's broer, Gerrit Hendertink (*1685), trouwde in 1719 met Fenneken Weerds (*1686) uit Stokkum (Stockum 2.1.270). Uit dit huwelijk werden 6 kinderen geboren:
Jan (*1720), Jenneken (*1722) die de opvolgster werd, Aaltjen (*1724) die in 1760 trouwde met Gerrit Huysken uit Herike (Hericke 3.3.020), Wander (*1726) die in 1761 trouwde met de op Plasjan (5.2.420) geboren weduwe Maria van de Plas op Biesterman (Rijssen), Derk (*1728) en Hendrick (*1730).

► Jenneken Hendertink (*1722) trouwde in 1748 met Bernt Leunk (1713-ca. 1751) uit Stokkum (Stockum 2.1.280) en hertrouwde in 1752 met de eveneens uit Stokkum (Stockum 2.1.190) afkomstige Gerrit Wolberink (*1720). Uit beide huwelijken werden in totaal 8 kinderen geboren (2 en 6):
Christina/Stijntje Leunk of Hendertink (*1748) die de opvolgster werd, Jan (*1750), Bernt (*1753) die jong overleed, Berent (*1755) die ook slechts enkele jaren oud werd, Garrit (1758-1835) die in 1784 trouwde met Jenne Eeftink van Eeftink (5.2.500), op Huiskes (Herike 3.3.020) ging boeren en in 1792 zou hertrouwen met Hermina Flipsborg (van pand 5.4.280), Berndijne (*1761), Berent (1762-1821) die in 1807 trouwde met de weduwe Jenneken Wegereeff op Kollen/Gaarden in Kerspel Goor en Jenneken (*1766) die in 1804 trouwde met de weduwnaar Geerlig van Ommen in Goor.

► Christina/Stijntje Leunk of Hendertink (1748-ca. 1783) trouwde in 1778 met Hendrik Zeinen (ca. 1752-1818) uit Enter. Na het overlijden van Stijntje hertrouwde Hendrik in 1784 met Catharina Paalman (1761-1837) uit Holten. Er werden 6 kinderen geboren, 2 uit het eerste huwelijk en 4 uit het tweede huwelijk: Berend Zeinen (*1779) die jong overleed, Berent Zeinen (*1781), Stijne Zeinen (*1785), Gerridine Heedkamp (*1786), de jong overleden Maria Zeinen (*1790) en nog weer Maria Zeinen (*1791). In 1792 vertrok het gezin van de boerderij en begon toen het nieuwe boerderijtje Nieuw Hendertink/Heedkamp (Enterveenweg, pand 5.3.350).

22-01-1902
In de laatste tijd werd bij verschillende inwoners van de buurt Elsen van tijd tot tijd wat vermist, wat aan diefstal moet worden toegeschreven. O.a. werden bij de bakker Jansen in een nacht ontvreemd 4 kippen en een paardeleidsel en bij Huiskes op "de Koopman" 1 haan en 12 kippen, benevens 2 klompen. Daar deze klompen aan dezelfden voet pasten kon de dief ze niet gebruiken en heeft hij ze daarom verruild bij J.A. Bakker, voor een paar dat voor de deur stond. We vernemen, dat de vermoedelijke dader dezer diefstallen te Riissen is ontdekt.

► De al sinds 1765 eigenaar zijnde Gerrit Jan Reef kwam toen met zijn gezin op het Hendertink wonen. Gerrit Jan Reef (1741-ca. 1795) afkomstig van de boerderij ‘t Reef (5.3.060) was in 1770 getrouwd met Janna Keysers(waert) (1751-1810) uit Rijssen. Ze kregen 2 kinderen: Henricus (1771-1830) die trouwde met Geeze Steffens in Vriezenveen en Berend Jan (*1778). Gerrit Jan overleed omstreeks 1795. Dit is waarschijnlijk het begin geweest van de tijdelijke ondergang van deze boerderij. De veestapel verminderde tot 2 koeien en in 1810 overleed Janna. De boerderij werd verkocht aan de hypotheekhouder, de Joodse koopman Mozes Salomonson in Almelo en de zoon Berend Jan ging (tijdelijk) elders wonen (vermoedelijk op Veldhuis, zie pand 5.2.022). Vanaf toen woonden verschillende pachters op de boerderij Hendertink.

18-11-1909
Dinsdag is te Goor in een slaapstee, door onze politie gearresteerd de boerenknecht J.J. uit de buurt Elsen, die verdacht wordt, zich te hebben schuldig gemaakt aan diefstal van kippen bij H. in die buurt. We vernemen dat hij heeft verklaard schuldig te zijn. Woensdag is hij naar Almelo overgebracht.

Vanaf 1811 was Jan Huiskes (1775-1845) pachter, hij was afkomstig van Huisken (Klompjan, 5.2.300) en trouwde toen met Jenneken Nijhuis (1786-1829) uit Herike (Hericke 3.2.180). Hun eerste kinderen Jenneken (*1811), Gerrit Hendrik (1813-1865), Berend Jan (*1816) en Jan (*1819) werden hier geboren, waarna ze omstreeks 1820 vertrokken. Ze boerden vervolgens op Zwoverink en Klein Letink en kregen op Zwoferink in 1819 nog zoon Jan, in 1823 zoon Jan Hendrik en in 1828 zoon Hendrikus die slechts 5 maand oud werd.
Heel frappant: in 1841, ruim 20 jaar later keerden leden van de familie definitief terug op deze boerderij (zie hierna).

Familie Hoevink: Gerrit Hendrik (*1941), vader Berend Jan (*1912), moeder Janna Hendrika Kloots (*1915), Gerrit Jan (*1945), Gerritdina Johanna (*1937), Johanna Gezina (*1938), grootmoeder Gezina Zendman (*1884), Hendrik Jan (*1944) en grootvader Gerrit Hendrik (*1883)

Vanaf ca. 1820 woonde hier kort de familie Cornelis Zwijnenberg. Deze familie vertrok hierna naar hun nieuw gesticht boerderijtje in het Diependaal (5.2.030).

► Omstreeks 1822 kwam Berend Jan Reef (1778-1846), de jongste zoon van Gerrit Jan Reef, als pachter weer op deze boerderij wonen. Hij was in 1812 op 34-jarige leeftijd in Rijssen getrouwd met de toen 18-jarige Engele Waanders (1794-1854) uit Enter en woonde vermoedelijk op Veldhuis (5.2.022). Op de Koopman werden 2 kinderen geboren: Gerrit Jan (1823-1824) die slechts 152 dagen oud werd en Gerritdina (1837-1898) die in 1867 zou trouwen met Gerrit Hendrik Senkeldam op de Russche (5.3.040).

► De familie Reef hield geen stand op de Koopman en vertrok naar een huisje “in het (Groninger) veld” (pand 5.2.090) waar Berend Jan in 1846 overleed.
Omstreeks 1841 werd de Koopman aangekocht door Gerrit Hendrik Huiskes (1813-1865) die in 1813 op deze boerderij (!) was geboren als zoon van Jan Huiskes (afkomstig van Huisken, het latere Klompjan) en Jenneken Nijhuis uit Herike. Gerrit Hendrik kwam van Klein Letink (5.2.440) en bracht z’n vader Jan mee. Ook zijn broer Berend Jan die ongehuwd zou blijven, zijn broer Jan die naar ’n Teemker (5.2.250) verhuisde en mogelijk nog enkele familieleden woonden hier.

Gerrit Hendrik Huiskes trouwde in 1841 met Berendina Valk (1817-1896) die in Eerde (Ommen) was geboren. Berendina had gewoond op Zwoferink waar ook Gerrit Hendrik tijdelijk had gewoond. Berendina’s stiefbroer Hendrik Jan Meulman woonde vanaf ca. 1830 op het nabijgelegen nieuw gestichte Meulman (5.3.105), waar ook Berendina’s vader Evert Jan Valk nog kort verbleef.

Berendina's moeder Gerritdina Harbers (1775-1854) woonde de laatste jaren van haar leven hier bij haar dochter op de Koopman.

Gerrit Hendrik Huiskes en echtgenote Berendina kregen 9 kinderen:
Jenneken (1842-1896) die als ongehuwde naaister op de boerderij bleef wonen, Everdina (1844-1922) die in 1876 trouwde met Berend Jan Hoevink op Vinkert (Hericke 3.2.160); na het overlijden van Berend Jan in 1893 kwam Everdina met haar beide zoontjes (Jan Hendrik en Gerrit Hendrik) inwonen op de Koopman, zij bracht het eigendom van de boerderij Vinkert mee, Jan (1846-1847), (weer een) Jan (1847-1925) die ongehuwd bleef, Gerrit Hendrik (1850-1916) die in 1883 trouwde met Johanna Pongers van erve Plasman (Hericke 3.2.150); zij woonden eerst enkele jaren op Vinkert in Herike, vertrokken daarna naar Wierden en later nog naar Rijssen, Hendrik Jan (1853-1938) die in 1881 trouwde met de weduwe Joanna Carolina Lodeweges op de tapperij (het latere) Jachtlust (Hericke 3.2.100), Gerritdina (1855-1856) die in het jaar na haar geboorte overleed, (weer een) Gerritdina (1857-1935) die ongehuwd bleef en Berend Jan Huiskes (1861-1949) die in 1895 trouwde met Johanna Mensink van de Plashinne (5.2.410) en als pachter ging boeren op Vinkert in Herike.

► De twee zoons van Everdina Huiskes bleven op de Koopman wonen. Jan Hendrik Hoevink (1877-1935) bleef ongehuwd en Gerrit Hendrik Hoevink (1883-1958) werd de opvolger en eigenaar van zowel de Koopman als Vinkert in Herike.
Gerrit Hendrik trouwde in 1908 met Gezina Zendman (1884-1954) afkomstig van Eeftink (5.2.500). Het echtpaar kreeg 2 kinderen: Everdina (1909-1910) en Berend Jan die de opvolger werd.

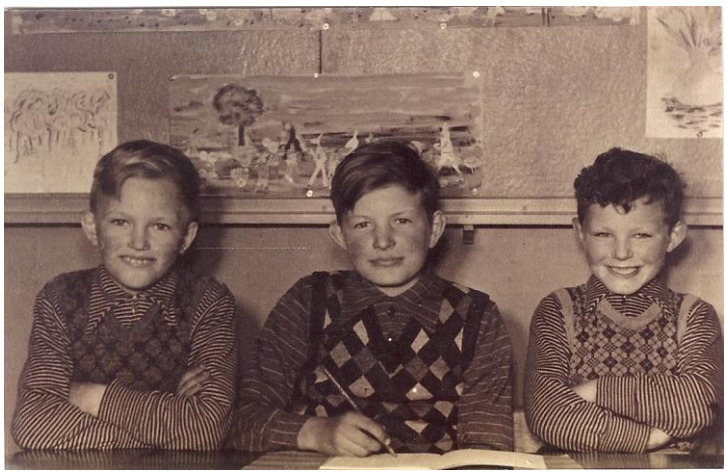

De broers Hendrik (*1944), Gerrit Hendrik (*1941) en Gerrit Hoevink (*1945)

► Berend Jan Hoevink (1912-1978) trouwde in 1936 met Janna Hendrika Kloots (Hanna, 1915-1989) uit Beusbergen (2.4.290). Er werden 7 kinderen geboren:
Gerritdina Johanna (Dinie, *1937) die in 1970 trouwde met Gezinus Johan (Johan) ter Haar in Enter, Johanna Gezina (Hanna, *1938) die in 1957 trouwde met Hendrik Jan Stokreef op Kloppert (Stockum 2.1.415), Gerrit Hendrik (*1941) die in 1964 trouwde met Rika Berendina (Rika) Krabbenbos op de Pruusse (Markelo 1.3.050), Hendrik Jan die de opvolger werd, Gerrit Jan (Gerrit, 1945-1998) die in 1970 trouwde met Berendina Gerritdina Gezina (Dina) Maneschijn op Kooyjan (Herike 3.3.220), Hendrika Berendina (Hennie, *1948) die in 1968 trouwde met Jan Agteresch uit Wierden en naar Rijssen verhuisde en Evert Johan (1958-1962) die jong overleed bij een ongeluk.

► Hendrik Jan Hoevink (Hendrik, *1944) trouwde in 1968 met Hendrina Johanna (Dini) Kottelenberg (*1946) van Effink (Stokkum 2.2.070). Zij kregen 3 kinderen:
Berend Jan (Bert, *1968) die in 1997 trouwde met Willemien Lodeweges van Kempers aan de Enkelaarsweg en na Markelo in Lochem is gaan wonen, Gerrit Jan (Gerjan) die de opvolger werd en Jan Herman (Hans, *1972) die in Markelo-dorp samenwoont met Sandra Bakker afkomstig van de Luttekeveldweg.

► Gerrit Jan Hoevink (Gerjan *1970) trouwde in 2001 met Engelina Josefina Maria (Renate) Witbreuk (*1970), afkomstig van het Zeldam (Ambt Delden). Zij kregen 3 kinderen: Liza (*2003), Esmee (*2005) en Maud (*2009). Zij wonen in de in 2000 nieuw gebouwde naastgelegen woning.

De familienaam Hendertink, met hun roots hier in Elsen, komt thans nog beperkt voor.

RAG 481 van Rhemen nr 853.
12-03-1625. Voorwaarden waarop Anthonys van Dornick en Anna van Voorst, echtelieden, hunne tienden over de erven 't Raede, Hayckinck, Assinck, Ribbertinck, **Hendertinck,** Hegeman en Lentferinck, gelegen te Elsen (Markelo) voor 6 achtereenvolgende jaren verpacht hebben aan Egbert Hermelinck, Jan Stockers en Arendt Rottinck. Getekend door partijen op papier:

Anno sestienhundert un vijfentwintich den 12
Marty doe ... den voledler und erentfest juncker
Anthonys van Dornick voer hem ende als man en mombar
juffrouw Anna van Voorst zijn eheliche huisvrouw
van nijes wederniub verpacht ende vermeyert de erbaren Eg-
bert Hermelinck, Jan Stockers ende Arendt Rottinck bor-
geren tot Rijssen haer ed. alinger thiendens groff
ende small over de erven 't Rade, Hayckinck, Assinck**,**
Ribbertinck, **Hendertinck,** Hegeman ende Lentferinck soe
als deselve respectivelick bynnen Elsen gelegen, allent
den tijdt van ses nae den anderen volgende jahren den thien-
den in aller qualiteit ende gestaldt autorisuiren ende 't ont-
fangen, soe diy van oldes ende tot her toe gedaan hebben, darvan
alsoe het eerste jaer sall zijn ende angaen 1625 rindijande
mitten jarer 1630 totte voerbenoempte ses vulle jaer
toe. Irdoch sullen pachteren als oick de heer verpachter
ten beiden zijden haere optie ende vererver hebben ende hou
mitte vorschr. drie rechte jaeren af forgaen indien solcx
ten beiden zijden ofte eener van beiden mochte begret
worden ende anders niet. Nae welckens overganck van
pacht jaer die voorschr. thiendens wederumb sullen vrij
ende los zijn tot behoeff des voorschr. eygenaers. Des
sullen de voerbenoempte drie pachteren sampt (offte
eene voer all) ter keur des heeren verpachteren expresse
schuldich ende geholden zijn 't welcke dey oick anlaeven. Kraft
deses ome onder enigerhande faute, mangell offte gebreck
ahn handen van wolgeb. juncker Dornijck offte zijn

genoechsame volmachtiger van wegen dese voeranverhalte
gepachtede thiendens jaerlicx ende alle jaer op Martiny
nae pachtrecht to erleggen ende 't betalen de gerechte soma
van hundert ende tachtentich goltgl. ad 28 stuver 't stuck,
alles sonder enigerhande exceptien offte rechtens tegenstandt.
Mitsgaders noch daran baven eens tot voernoemde twie
dubbelde rijder (*een munt*) voer eerst opte drie jaer, andersints tott ses
jaeren vier rijder to samen, warvan alsoe de erste pacht sall verschenen sijn naest comende Martini dese jaers 1625, altidt
acht oder 14 dagen voer offte nae onverhaelt wal verstaende dat oick pachtere duck gl. mede hebben angenome
geduirende haere pachtjaeren den thiende van 't erve
Lutticke Leetinck tot behoef van wolgemelte juncker
... jaerlicx uit toe ... . Eintliche is verhaelt
daer baeven alle troestliche toeversicht het landt met
crijch ende oorloch bij doertochten swaere inlegeringe,
vorst, hagell offt onwedder mochte bedorven werden dat
in sucken fall darinne pachteren sall geschien und verderf haren als anderen onder ende baeven darvan gebeurt.
Alles sonder argelist. Des in waeren orcondt is
...dige pachtcedull van den heer verpachter unde
die pachteren gelickelick onderteickent ende iegelick
daran eene ontfang. Actum up jaer ende dach als baven.
Anthonis van Doornick signum Egbert Hermelink
Jan Stockers Arendt Roettinck